

ВЕЛИКІ ПОВЕНІ ЗАХОПИЛИ 12 СТЕЙТІВ

ВАШИНГТОН. — Весняні повені, що спершу виглядали на місцеву справу, обхопили вже величезні простори, що розтягаються на 12 стейтів. Начислено досі щонайменше 48 жертв у людях. Тисячі людей осталися без даху над головою. Шкоди ростуть на мільйони доларів і збільшуються просто щогодинні, тим більше, що великі дощі й сніги, що не переставали падати останніми днями, збільшують катастрофу ще далі.

У стейті Пенсильванія найбільше вилляла ріки Мононгагіла й Алегені, що піднесли в околиці Пінтсбурга на 48 стій. Води залляли велику частину міста, вигнали багато людей з домів, ще інших замкнули в домах, електрифікували службу електричних підприємств, потоплюючи місто в темноті.

У Джансавні води трохі опали, але страх перед розриванням гати держав місто в страшнім напруженні.

З південних стейтів потерпіли Вест Верджинія, Мерленд й Верджинія. Залляті міста Гвілінг, Комберленд, Вилемспорт, Генкок, Гарперс Фері.

У стейті Месачусетс потерпіли всі міста в долині ріки Конетикот, на котрій розірвалася тама Вернон у стейті Вермонт. У Вермонт через повінь згинувли 4 особи. Бостонів не стає через повінь молока. Вустер не має електричної сили. Губернатор стейту Мейн обчислює шкоди в стейті на 10 мільйонів доларів.

У стейті Нью Йорк опинилися через повінь коло 2,000 людей без даху над головою. Багато громад відірвані від світа. Найбільше потерпіла громада Бингемтон. Стейтовий уряд організує міліцію для охорони жертв виліву.

Федеральний уряд взявся за мобілізацію допомоги жертвам. Президент Рузвельт наказав робітникам допомогти військовим інженірам зайнятися передовсім боротьбою з повінню. Червоний Хрест теж організує рятункову акцію.

ПРЕЗИДЕНТ ЖАДАЄ ПІВТОРА МІЛІЯРДА НА ДОПОМОГУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт вислав до конгресу посланіє в справі потреб уряду на допомогу безробітним по 1-шій липня цього року на один рік. За обчисленнями президента конгрес повинен визначити на цю ціль принаймні півтора мільярда доларів.

Притому президент закликає бізнесових підприємців, щоб вони виконали свою частину публичного обов'язку й сталися дати роботу якнайбільшому числу людей. Президент підчеркує, що в такій загальній катастрофі, як безробіття, обов'язок давати допомогу спадає передовсім на федеральний уряд.

КОНГРЕСМЕН ТАВРУЄ ГЕРСТА.

ВАШИНГТОН. — Вилієм Рендольф Герст, власник азидного числа газет, стараєся не дати сенатському комітетові для розсліду лобістів дістати в свої руки телеграму, що й Герст вислав був свого часу до Джеймса Т. Виліємса, одного зі своїх редакторів, в справі редакційних статей у Герстових газетах. Щоб не дати сенаторам дістати в свої руки цю телеграму подати її до публічного відома, Герст навіть вніс був до суду позов за оборону.

Тимчасом поки суд мав нагоду вирішити остаточно справу, конгресмен Джан Дж. МекСвейн з Савт Каролайни, президент комітету для військових справ, подав що телеграму до публічного відома в своїй промові в конгресі. Показується, що Герст телеграфував до свого редактора, щоб цей написав статтю до ранішніх видань Герстових газет та напав у ній на конгресмена МекСвейна як на зрадника краю, комуніста й ворога в самій цитаделі краю. Герст радив редакторові підсунути читачам, що МекСвейн хотів би лишити край безборонним перед внутрішніми й зовнішніми ворогами.

Конгресмен МекСвейн пояснив, що редактор, котрому Герст давав такі припорушення, має особисту уразу до МекСвейна. Конгресмен змалював цього редактора як чорнотелю й наймита. Конгресмен таврував визнання себе комуністом та наводив похвальні голоси про себе й свою діяльність у комітеті військових справ з боку визначних офіцерів американської армії.

Як конгресмен МекСвейн виголошував свою промову, в палаті було заняте кожне сидження. Коли він говорив про Герстів закид комунізму, палата захопилася від сміху.

ПРОТИ ПОСПІВНИХ ПОДРУЖ.

СЛБАНІ (Нью Йорк). — Асемблею Джейн Год внесла проект закону, що має запобігти занадто спільним подружжям. На основі цього проекту між виданням стейтовим битор дозволу на подружжя та визначення має проминути 72 години.

ЗАГРОЗА НОВОГО СТРАЙКУ.

НЬО ЙОРК. — Багато власників високих домів ще не підписали з юнією угоди, яку вироблено за посередництвом міського посадики й представника федерального бюро робітничих відносин. Ці власники не хочуть приймати назад до праці робітників, що вийшли на страйк. Супроти цього серед робітників іде рух за починання проти цього „локавту“ нового страйку.

ДЛЯ БОРЬБИ ПРОТИ РАКА.

НЬО ЙОРК. — „Американ Джернел оф Кенсер“, присвячений, як видно з заголовку, для боротьби з недугою рака, подає в останньому числі рапорт д-ра Вилієма Карпентера МекКарті про нові удосконалені засоби стверджувати цю недугу. Новий засіб дозволяє не тільки ствердити прихвильність недуги, але й сцязати з девістю, в якій стадії розвою недуга знаходиться.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПОРУБАВ СОКИРОЮ РОДИНУ.

Страшна подія сталася в селі Гоча, пов. Рава Руська. Мешканець того села, 36-літній Володимир Збишків, дістав нагло нападу навіженості. Вхопив знід лави сокиру і таракхув свою жінку по голові так сильно, що розпанахав їй череп. Потім кинувся на 15-літню дочку Катерину й вилупав їй сокирою око, а 5-літньому синкові вибив одним ударом обуха всі зуби. На крик нещасливої родини збіглися сусіди, зв'язали шнуром навіженого й віддали поліції. Поранену жінку і дітей відставили до лікарні.

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ ЗНОВ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ У СТРАЙКУ.

Юнія обслуги високих домів далі жалуються, що власники високих домів не виконують належимо свого зобов'язання в умові, яку вони підписали з юнією, що, мовляв, будуть приймати назад до роботи всіх страйкарів. Посадник міста Ля Гвардія знов конферував з власниками домів та домагався виконання угоди. Однак ці переговори не мають великого успіху, бо не всі власники домів з'являються на візвання міського уряду. Як каже юнія, йде тепер за прийняття назад 1,826 страйкарів.

ВИЛІТАЮТЬ ВІКНА.

Останніми днями запримічено в Підгаєччині якийсь цікавий рух, що є спрямований проти життів та тих, що з ними мають щонебудь до діла. В кількох місцевостях нічю невідомі люди повививали живікна, внаслідок чого поліція дам та їхнім прихильникам арештує українську молодь, маючи виключно на неї підозріння, хоча ще зовсім не устійнено досі, з яких середовищ походять ці невидимі руки.

На жидів напав такий страх, що навіть пробують таких середників, к жертов 200 ал. на читально, що тільки був спокій у їхніх домах нічю.

ЗЛКВІДУВАЛИ КОМУНІСТИЧНУ АКАДЕМІЮ.

Советська преса повідомляє, що на раді народних комісарів і центрального виконуючого комітету прийнято таке рішення: Беручи під увагу недодільність одночасного існування двох академій, а саме академії наук і комуністичної, та маючи на меті об'єднання в одному державному середку наукових діячів, признає доцільним зліквідувати комуністичну академію і переказати що встанову зі всіма працівниками академії Науку СССР.

9-ЛІТНЯ ДІВЧИНКА ШАХІСТКОЮ.

Великий лондонський клуб „Ларкоуді“ зорганізував великі шахові змагання для молоді. Участь можуть брати тільки ті, що не скінчили 21. р. життя без огляду на національність. Грають тільки добрі шахісти і справжні грати, старші масово приглядаються змаганням. Фавіці стверджують, що 9-літня дівчинка Еллія Савндерс уміє робити такі ходи, що старших фахових гравців попросту дивують своєю сміливістю.

ДВОМІЛІОНОВИЙ СКАРБ КНЯЗЯ ТРУБЕЦЬКОГО ПОПАВ У БОЛЬШЕВИЦЬКІ РУКИ.

Московський князь Трубецький, утікаючи в р. 1917. з Києва, закопав у своїм дарку недалеко Києва великий скарб, зложеной з золота та інших дорожочинностей, вартости 2 мільйонів рублів. Тепер один з князів Трубецьких, опинившись у нужді, рішив поїхати в Україну і відкопати скарб. При допомозі фальшивого паспорту поїхав він до Одеси, а відтіля до Києва, але там пізнав його один з бувших слуг і доніс про те большевицькій владі. Трубецький мусів тоді сказати, в якій цілі приїхав до СССР. Згідно з вказівками князя большевицькі відкопали князьський скарб, а князеві дали частину скарбу за участь і поміч у його пошукуванні. Але князь у дійсності нічого не дістав, бо за нелегальний перехід границі засудили його на три роки в'язниці і на конфіскацію його маєтку, цебто тієї частини відкопаного скарбу, що дістав від большевиків.

ЖЕРТВИ БУРЕВІЮ НАД БОЛГАРІЄЮ.

Над Болгарією лютував цими днями дуже сильний буревій, підчас якого згинувло 19 осіб. Їх убили падаючі дерева, позривані буревієм дахи та цегли з домів.

НАГОРОДА ЗА ДОБРИЙ УЧИНОК.

В село Сарик, у ланцудькому повіті, приїшов до господаря Яна Сталіди дан езекутор, щоб стягнути задегій ґрунтовий податок. Але господар не застав у хаті. Домашні кажуть: „Десь, мабуть, вийшов до стодоли“. Пішов езекутор до стодоли. Станув на тоді і — кров йому заморозило. На реміші від нагавиць звисав Сталіца з бантичи і ще трішки-трішки телдепався. Але пан езекутор мав голову на карку, кров йому умлівін розморозилася: добув ножик, скочив до бантичи і відрізав ядатника податку від стричка. Той доволещки віджив і так зворушився багородним учинком езекутора, що зараз зиривнав податок до гроша.

В ЕСТОНИ НЕМА БЕЗРОБІТНИХ.

На 4-тім всеестонським візді провідників робітництва, де брали участь 130 делегатів, виглосив реферат міністер господарства, Сельтер. Він зазначив, що виробож останніх 2 літ збільшилося число робітників, зайнятих у важкому й середньому промислі на 24 проц. Дати працю безробітним стадо начальним наказом уряду. В 1933 р. було в Естонії 15 тисяч безробітних, тепер їх зовсім нема.

ПІСЛЯ 20-ЛІТНЬОЇ НЕВОЛІ.

До Брашова в Румунії повернувся недавно козний російський полонений, Г. Ієтраті. Він побожно перекрестився, коли знайшовся на рідній землі, далеко від большевицького „раю“. повідає, що в советській Росії панує велика нужда та що тільки за старанням румунського посла в Москві вдалося йому звідтіля втекти.

ШІЛЕР-ШКОЛЬНИКОМ ЗАШКАВИЛИСЬ ПРОКУРАТОРИ.

Польські часописи пишуть, що проти так часто рекламованого в часописах ворожбитів і хіроманта Шілера-Школьника вплинуло кілька карних доносів до варшавської прокураторії. Свого часу Школьник згодився фінансувати варшавський театр „Мінон“. Театр банкрутував, а ворожбит не віддав робітникам завцій, що їх від них забрав. Крім того Шілер-Школьника обвинувачує одна 18-літня дівчина в тому, що він підчас о-культистичних порад зорисбрав її та знасилював. Шілер-Школьник має 68 літ.

ГОСТРА КАРА ЗА ОБРАЗУ.

У Брюссельським часописі „Реві Бельж“, появилася була стаття, в якій її автор твердить, що теперішній бельгійський премієр Ван Зеланд є масоном і репрезентує у своїм уряді інтереси масонерії. Премієр вніс судовий позов проти видавництва часопису за образу чести, а суд присудив видавництву заплатити відшкодування 600,000 франків. Премієр Ван Зеланд є представником католицької партії в бельгійській уряді.

БИГ ГОРОБЦІВ З КОТОМ.

Біля Джон — пишуть паризькі газети — завважили одного дня мешканці великого kota, що зловив на мурі горобця. Зловлений горобець пицав несамовито, але кіт нічого собі з цього не робив. Здобичку у роті, вдоволенний і з високо догорі задертим хвостом, помалу йшов по мурі. Аж раптом на kota кинулася ціла громада горобців. Почули смертельний рик своєю нещасного товариша і цілою громадою кинулися його рятувати. Почали так завзято й болюче дьобати kota, що цей з переляку кинув свою жертву на мурі та чим скорше втік на землю. Нещасний горобець ще довшу хвилину лежав непритомний, на мурі й остаточно піднявся, струснув крильцями та відлетів у товаристві своїх спасителів.

НАШВИДШІ РЕПОРТЕРИ.

Японія здобула цим разом рекорд швидкості газетного репортажу. Японські репортери мають до своїх послуг літаки. Наприклад газетний конієр „Асагі“ має дванадцять літаків. Японський репортер сідає до літака з квіткою поштових голубів. Зараз же по написанні репортажу відсилає його голубом до редакції. Видавництва японських щоденників мають наймодерніші уладження: пневматичні дотчти, теледескриптори, короткохвильні радієві стації, телевізійні апарати і т. п. З міста Осака до Токіо (віддалі 450 км.) пересилають упродовж 10 хвилин світляни шляхом радіотелевізії. Японія — це нині класичний край найкраще поставленого деннікарства.

ВЕЛИКІ БАНКОВІ ЗЛОЖИВАННЯ.

У Скандинавському Банку в Буенос Айрсе „вкрито злочинявання на 1 мільон 300 тисяч пієстрів. Арештовано директора банку, шведа Снобона, і двох урядовців. Ошуканства роблено припомочи фальшивих чеків.

НАСТУПАЮТЬ НАВІТЬ НА УКРАЇНСЬКІ ШАПКИ

ЛЬВІВ. — „Діло“ приносить декілька статей на тему зближення українців з поляками, а разом з тим містить багато ріжких звідомлень змісь, з яких виходить, що польська влада далі шиканує українське населення, і так подати із сіл зборівського повіту, що там селяни спроваджують собі шапки з робітні українських інвалідів у Львові. Є це шапки-силанки, подібні до баранькових шапок, сиві, з суцільним сивим дном. А літом спроваджують собі шапки-кашекти, подібні до масенинок, т. зв. „українки“, і в тих шапках чи то в зимових, чи в літніх місяцях молотять, орють, їздять до міста, ходять до церкви і т. д. І то в неділю, 16. лютого, нанали два умундуровані польські поліцаї і один неумундурований на 9 хлопців з села Красна, повіт Зборів, що верталися з залізничної стації, куди відпроваджували свого товариша до війська. Поліцаї запитали хлопців, що сиділи на санях: „Що то за заперозьке ядон?“ А потім постягали їм шапки і пустили по морозі без шапок. Хлопці мусіли ходити на поліцію, до староства і т. д. По кількогодінінн торгах хлопців забрали на поліцію і там насалили на них шапки і під ескортою відвели до села, де пороблено зараз ревізію по катах і позабирали такі шапки у всіх, у кого тільки їх знайшли. За ношення тих шапок наложико ще староство спеціальну кару на село. Наказало завести постійну варту в селі з 6 людей у білий день і 12 у ночі. Всякі інтервенції в тій справі в польської влади були безуспішні.

Селяни вислали до „Діла“ письмо з підписами і питають, що їм робити.

ХВИЛЕВА ФРАНЦУСЬКА ПЕРЕМОГА.

ЛОНДОН. — Представники Великої Британії, Франції, Бельгії й Італії відбули наради і рішили як ті, що відповідають за льокарненьський договір, що Франція має предложити заключений договір з Советами Міжнародному Судові в Газі до вирішення, чи цей договір маршує договір льокарненьський. Зави западе це вирішення, має бути встановлено на німецькій землі над Реном демілітаризаційна смуга, яку буде контролювати міжнародне військо, серед якого будуть і британські жовіри.

Це рішення вважають перемогою Франції. Воно буде затверджене Англією і Францією. Так принаймні припускають, бо ті, що завважають на такім рішенні, були присутні при лондонських нарадах.

ГІТЛЕР ЗМЯК.

КНІГСБЕРГ (Німеччина). — В Східній Пруссії різко муть Гітлера. Тому теперішній його йобут викликав тут величезний ентузіазм. Та його промова не мала нічого особливого. Ядидо було, що він говорив з резервою, і не відпрожувався. З того закладають, що він готовий піти на уступки тим у-квалам, які запали в Лондоні.

ФРАНЦІЯ ПОКЛИКУЄ РЕЗЕРВІСТИВ.

ПАРИЖ. — Міністер війни заявив, що Франція приготує на стрінути всякий збройний наступ. Та, не звачаючи на що готовість, домагався ще нових грошей на дальше зброєння. І заповів, що цього року покличуть резервистів на військові вправи вже тепер, а не літом, як це бувало минулими роками.

ХОЧУТЬ КІНЧИТИ ВІЙНУ В АФРИЦІ.

ЛОНДОН. — Комітет 13, що є при Лізі Націй і має за завдання довести до закінчення італійсько-етіопського конфлікту, знову скликає наради. Хотуть доконче припинити дальшу війну.

НАМАГАЮТЬСЯ ПОБОРОТИ ПРИРОДУ.

РИМ. — В Етіопії наступає дощевий період, а тимчасом треба припинити воюючим сторонам дальшу воєнну кампанію. Та показується, що дощі не відстрахує Італії від дальшого наступу. Яких 31,000 робітників працюють над будовою таких доріг, яких не змідаб вода і якими мржаб перевозити мушшу, поживу і гармати. Дороги ті будуть з надзвичайною напругою, бо нема навіть каміня під будову.

МОНОПОЛЬ НА ПШЕНИЦЮ.

РИМ. — Не буде ніякої торгівлі пшеницею при допомозі посередників. Фашистським декретом наказано селянам віддавати всю пшеницю до державних шпихлівів. Мельники зможуть брати пшеницю до меленця тільки зі згаданих складів, а більше з нікуди.

ПОМЕР ВЕНІЗЕЛЬОС, ВЕЛИКИЙ ГРЕЦЬКИЙ ПАТРИОТ.

ПАРИЖ. — Помер на запалення легенів у 71 році життя Елевертос Венізелос, що був сімома чинартами премієром Греції. Похованоу його тіло на острові Крета, на яким він був підняв у своїм часі революцію проти Турків, а освободивши край, прилучив його до Греції. Був це неспокійний дух, великий революціонер і великий державний ум. Мав багато ворогів, але мав і горячих прихильників. Це завдяки йому прогнано 20 років тому з Греції короля, батька теперішнього грецького монарха.

КЛОНЯТЬ ГОЛОВУ ПЕРЕД ПОМЕРЛИМ.

АТЕНІ (Греція). — На зарядження короля померлого Венізелосові віддано найбільші почеси: Два воєнні кораблі дістали приказ перевести до причалу з тілом померлого до Крети. Премієр проголосив в імені уряду, що кождий без ріжнці на політичні переконання, мусить тепер схилити голову перед найбільшим грецьким державним мужем новітніх часів і перед великим грецьким патріотом.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Weekly newspaper published daily except Sundays and holidays

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подобно число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На шість місяців	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в п'ятницю (з англійською частю):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На шість місяців	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На шість місяців	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає
Уд. „Свобода“: BErgan 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgan 4-1016.
4-0807

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВІЙ ПРОТИ СВОГО

Такими словами схарактеризував черновецький „Час“ відношення українців до українських бізнесменів, чи тих, що пробують піднести наш наряд фінансово й економічно. Як відомо, зі статті, що поміщена у сьогоднішнім числі, йде тут про нововідкриті нафтові терени на українським Підкарпатті, себто на пограниччю турчанського й лиського повітів в Галичині. Відкрив їх бувший старшина Української Армії інженер Богдан Трешневський, що є тепер геологом на середню Європу американської фірми „Vacuum Oil Company“.

Порушуємо цю справу, бо вона повинна заінтересувати теж українську імміграцію в Америці. Принаймні ту частину імміграції, що походить зі згаданих вище повітів, бо там уже почали добувати нафту. Порушуємо це, щоб викликати на цю тему прилюдну дискусію, бо в старім краю теж її підняли, щоб ратувати багатство української землі й не допускати, щоб далі тгнули чужі з нашої землі мільони. А не тягнемо таких зисків ми самі головню тому, що коли в нас мова про тягнення зисків з нашої землі чи з наших рук, то в нас часто — свій проти свого. І тому саме зиски з плодів нашої землі й наших рук опинюються — в руках чужих.

Всі ми добре знаємо, як тяжко підняти такі справи серед українського громадянства в Америці. Цеж відразу піде — свій проти свого. Так воно було. Підніметься демарш про нові компанії, шери, легкий хліб, тощо. Та те не повинно відстрашувати розумних людей від розумної акції. Тому, подібно як і в краю, повинна знайтися в нас якась група людей, що повинна цю справу прослідити, ввійти зі старим краєм у тісний зв'язок і поставити справу на цілком бізнесову основу. Так, як це роблять у краю. А що тим чином робимо теж і добру та патріотичну українську роботу, це вже зрозуміле. Настільки ми вже освідомлені.

Зазначимо, що в краю бізнесово пішли ми вже досить наперед. Уже рідко подибуємо там патріотичні заклики. Часто виринає якась підприємство, а український загаль докладається про нього доперва тоді, коли вже має перед очима готовий продукт і може відразу видати осуд, що він вартує. Це стало можливе тоді, коли почали братись до бізнесу люди, що такий бізнес вивчили, що були за границею і там набули відповідну освіту і практику. Такі люди, як бачимо, добувають навіть потрібні капітали і від такого матеріально зубожлого громадянства як українське. І ось повстали таким способом фабрики мила, пасти до чобіт, тканин, цукорків і т. д. Навіть фільмова продукція булаб добре розвинулася, бо й тут є фахівці, які не перешкоди з боку польського уряду, що контролює цю продукцію. Думаємо, що такий бізнесовий підхід буде застосований і до нафтової промисловості. В такім випадку й американські українці повинні поперти цю справу.

ВЕЛИКА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА ДИСКУСІЯ

(З львівського часопису „Діло“).

Дискусія.

Проф. Гроер, як університетський куратор, групи Міслі Модарствейс, втає ініціативу таких вечорів, що дають змогу знайомитися з найбільш наболілим життєвим питанням. Перестерігає перед такими старими критеріями, як поділ громадянства на гурт освідомлених і масу неосвідомлених: ті маси є все резервуаром для будучих освідомлених. Молодь є кадрюю будучих провідників. Польська молодь мусить учитись на історичних прецеденсах: пригадує це раз аналогію Ірландії. Згода між поляками й українцями можлива при спільноті інтересів їх історичних місій.

Д-р Здзіслав Шталь, (б. посол із т. зв. санаційної ендеції, група „Дзенніка Польського“) теж вдоволений ідеєю таких вечорів. Всі аргументи проти „панства народовего“ — ніпричім, бо він вірить у „панство народове“. Згоджується, що добре булоб розбити Росію, але передовсім треба скріплювати власну державу. У теперішніх Советах домінуючим елементом є така мова москалі-націоналісти. Полякам слід займати передовсім становище польське. Польські публіцисти, які боронять політику порозуміння з українцями, належать до того психологічного комплексу, в якому мимохіть стають уже на українські позиції (голосі спротиви А. Бохенського). Українці будували свою державу і тут і там, але тут помагали їм австрійці, а там німці (оклик: „Ст. Грабський співпрацював з графом Бобринським, а армію Галлера озброїла Франція!“). Не можна говорити лише про поляків і українців, як рівнорядні сили, бо існує ще держава, яка розв'язує проблеми внутрішньої політики. Польський стан посідання є витвором польської сили.

Ред. І. Кедрин: Приємно українцеві бути присутнім на таких польських віситах, які не виявляють поговоркової ігорності в українських справах. Ще 12 літ тому промовець чув у польському соймаі

взбухи сміху серед польських послів, коли якийсь український посол згадав про існування у Польщі мільонів українців. На жаль, найрозумніші в українській справі польські публіцисти працюють саме не в галицькій польській пресі, яка відзначається найбільшою нетерпимістю і незнанням проблеми. Промовець говорить лише до зібраних поляків і хоче вяснити їм три точки з порушених тут справ: Передовсім щодо т. зв. страху за польський стан посідання. Треба поставити точку над „і!“: так, польський теперішній стан посідання мусить скоритися (голосні оклики протесту). Нічого протестувати, треба тільки устійнити виразну дефініцію, що таке польський стан посідання. Чи належать до нього також тих поверх 2,000 українських народних шкіл, які ми мали, та які сьогодні є фактично польськими? Чи вони потрібні для польських дітей, коли ходять до них у величезній більшості не діти польські, а українські? Штучний стан-посідання це не є ще доказ сили держави: такий стан мали й німці у Познанщині та москалі у Конгресівці. Тому інша річ потрібний і природний для польського громадянства стан посідання, а інша річ та частина польського стану посідання, яка була і яка належиться українцям та якій завданням є сьогодні — служити як асиміляційний протиукраїнський засіб.

Те саме торкається того надміру польських ніби-громадських організацій, які вегетують виключно на державних субвенціях і яких ціль — виключно асиміляційна місія. Чи реактивування українських кадрів у львівському університеті зменшує польський стан посідання? (Оклик: „іх не було“). Про факти не будемо сперечатись: можна прочитати про них не в якійсь енциклопедії, яку видає ОУН, але у добрій польській бібліотеці, у книжці якогось доброго польського патріота. (Оклик: „Але Східної Малопольски ви не зрікаєтесь і хочете її теж

відзакати“). Територіально-го спору тепер не провадимо; того спору не вирішить теж дискусія поміж Кедрином і п. Шталем, — говоримо сьогодні тільки про речі, що їх можемо ми полагодити і тому мусимо станути на площину політики, яка оперує реальними даними. Такими реальними даними є цифри. Протиставимо теж фікціям, які творять ті поляки, які хотять витворити вражіння, що нас нема. Чисто польські висівки на залізничних двірцях не зробили з українського краю польського краю. Фікцію слід усунути. Такою фікцією, фразою без змісту, є слово „нормалізація“ в устах п. Шталя.

Коли мова про асиміляцію і коли при цьому впадо назвище В. Липинського, то слід згадати процес ресиміляції та історію всієї української шляхти, зпосеред якої одиниці вертаються до свого українського народу. Обережно з характеристикою деяких живих ще осіб: проф. Ст. Грабський може бути для поляків патріотом і державним мужем, але коли славиться його чесність, то не слід забувати, що він як голова закордонної комісії сойму ховав до кишені листи стримати польсько-українську війну, та що він аргументував лібералістичними мотивами шкільний закон, згорі подуманий на знищення українського шкільництва..

Панам Бохенським, Прушинським і Бонхевським нічого закидати український „психологічний комплекс“. Ріжниця між ними і нами є та, що вони мають свої польські ідеали, а ми свої українські. Здається, що це не є метода „фейр“ дискредитувати їх у власному громадянстві зараховуванням їх до українського „комплексу“ та в той спосіб поборювати неприемну собі політичну концепцію.

Д-р М. Рок, (ендек, б. ред. „Курера Львовського“): Коли УНДО робить угоду, то лише тому, що хоче деякі речі зискати та з нічого не резигнує. Українська пропаганда диктує вже полякам, який їх інтерес. Найбільший українцеві, Симон Петлюра, відповів д-рові Шухевичеві під Львовом, коли глядів на окопи по обох сторонах фронту і коли була між ними мова про угоду з Польщею: „Маємо історичну підставу не дотримувати умов з поляками“. (Оклик ред. Кедрина: „А яка доля гадяцької умови і гетьмана Виговського?“) Були і з польського боку історичні помилки. — Війна тревала, була перемир'я, але війна тревала далі. На Україні у 1917 році не було українців. Не віддамо ані кусника нашої землі. (Бохенський: „Тратимо її через вашу політику“). Пане Бохенський, ідіть до санаторії... Не хочемо війни з Росією: ми вже раз ішли на Україну і втратили Балтик. Тепер поляки втратили весь стан посідання на Наддніпрянській Україні. Борьба є метою народу.

Пйотр Душ-Борковський, (б. воевода): Поляки мають нехит до права, але залюблені в істеричних проявах сили (паціфікація, Берестя, Береза). Фікційна сила не є ще силою дійсною. Ціллю держави є довести до розмірного внутрішнього спокою. Може це зробити уряд. Українці не вичерчуть своєї державності, але й найбільші австрійські льоялісти поляки вважалиб образою для себе, якби їм казали вирікатись ідеалу польської самостійності.

Ред. Зенон Пеленський (говорить по українськи, після перших спротивів зпосеред слухачів - поляків, перемогли оклики: „Нех муви, ма пра-во“): Як бути двом народам, які від віків знаходяться у стані перманентної війни? Той стан, який настав тепер, не є станом сили, лиш ослаблення обох сторін. Коли у 1918 р. перемогла польська сторона,

то проте українці морально не були перемажені. Не вважачи на всі засоби, вживані впродовж 18 літ, не вдалось зломити української сили, і треба, щоб поляки здали собі справу, що це річ безвиглядна. Панує тут на салі палка атмосфера. Не багато бракує, щоб упали стріли. Але кому користь з вибуху нової польсько-української війни? Не виграють ані поляки, ані українці, виграє — Комінтерн. На українську проблему слід глядіти в аспекті динамічних національних рухів. Тимчасом галицькі поляки глядіть на неї крізь призму своїх вузьких матеріальних інтересів. Вони живуть з апарату, який опанували, і бояться втратити його, а разом з тим свій вартат праці. Це справа соціально, але через неї вони тратьють широкі державницькі перспективи. „Польща впаде і нас задала“. ПП. Шталі і Грабські були й у XVI, та XVII ст. і вони це викликали війну, яка обоі сторони роздавила. Нема чого радити польським патріотам, що на сході вічно панує російський націоналізм. Пенетрація російських впливів у польському громадянстві у комінтернівській формі йде далі. Тільки нова система на Сході Європи запевнить тривале існування Польщі: щоб українці могли боронити перед Московщиною свою державність, а поляки перед німцями. Промовець не вірить у польсько - німецьку приязнь і саме небезпека з німецького боку диктує польській державній рації звільнити обі руки на сході — через поділ Росії. Нормалізація польсько-українських відносин можлива тільки тоді, коли обидві сторони говоритимуть як рівні

з рівним, як два державницькі елементи. Це не доказ слабості зі сторони українців, коли вони йдуть на угоду, — це доказ, що вони можуть дозволити собі на якунебудь політику. Український елемент не ослаб, зі своїх аспірацій не резигнує, але теперішня спроба угоди мабуть спроба остання.

М-р Огурек: Москва не є страшак, але грізною силою. Позитивна вартість таких вечорів, що говоряться на них про речі, звичайно промовчувані. Промовець допелемозує з ендеками і їх нехиття — іти на Одесу! Якийсь молодець-дублянчик, який не може дати собі ради з національною термінологією, кличе в розпуці, що „польська земля переходзі в руске ренце“ та зарікається, що більше на такі відчити не піде. (Загальна веселість).

Д-р Піщковський, (ред. енд.-сан. „Дзенніка Польського“): Не доктрина, а кожна часна ситуація диктує актуальну політику. Промовець хвалить собі такі вечори, як засіб до кристалізації поглядів.

Промовляли ще вдруге д-р Шталь і П. Борковський, потім реплікував усім М. Прушинський, який звернув між іншим увагу, що не принесе полякам користі, коли для збереження престижу будуть у міністерствах трактувати українців, як громадян, що мають тільки слухати та з якими не лицює узгоджувати державної політики. Був теж і у Варшаві недавно час, коли тільки одиниці думали про польську державність: тому не слід кепкувати собі з невідомості українських мас у 1918-20 рр.

НАФТА НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Заселені українцями землі належать до багатих на всякі природні скарби земель на землі. Біда тільки та, що неосвітність українського народу велика й нація не вміє використовувати свої земельні скарби в свою користь. Т. Шевченко говорить про нашу, не свою землю в політичній розумінню і господарським, бо нею користуються чужинці, розуміється, в свою користь. І так воно діється вже віками.

Ось останніми часами викрито в стрийським, лиським і інших повітах галицького Підкарпаття нафтові поклади, зокрема в турчанським повіті багаті нафтові джерела. Та зараз же виявилися чужинці, що взяли за скуповувати від неосвідомих селян нафтові терени для майбутньої продукції нафти. По українських селах розійшлася сила чужих агентів, що за безцін видурюють у селян їх права, заporučені законом.

Діяльність отих чужих агентів набрала таких великих розмірів, що Українська Парламентарна Репрезентація чулася зобов'язана видати в справі нової нафтової акції на Підкарпатті окремих комунікат, оголошений в українській пресі. У. П. Р. звертається з зазивом до української інтелігенції, світської й духовної, й до українських діячів у нападених чужими агентами повітах освідомити й повчати українських селян, що їм діяти з їхніми нафтовими правами.

У. П. Р. пригадує, як то минулого століття повидурювали в бориславським нафтовим терені від українських селян їх нафтові права, як чужі й досі збагачуються тими нафтовими багатствами, а українські селяни збідніли, спролетаризувалися й поставали робітниками на власних колись землях. Не треба було й більше-статі перманентної війни? Той стан, який настав тепер, не є станом сили, лиш ослаблення обох сторін. Коли у 1918 р. перемогла польська сторона,

український загаль знає про ті сумні події в Бориславщині з української літератури, від Івана Франка почавши.

Тепер твориться на Підкарпатті нова нафтова промисловість. Аж знов є небезпека, що й ця промисловість не залишиться в українських руках, а знову перейде до чужинців. Ці будуть збагачуватися, й те, своє багатство використовувати на культурне, економічне й політичне поєволення українського народу, й не допускати й далі, щоб він став нацією.

У нас багато говориться про шляхи до того визволення й за тими словами нічого реального не криється, бо зазначається зовсім, чи майже зовсім економічне визволення, за яким іде слідом і політичне. Колиб у сусідніх наших одноплеменців були сильні грошеві установи й підприємчі люди, то й без зазивів сама собою творилася українська національна промисловість. Але до практичної роботи нема рук. Зате багато є таких, що захоплюються голими фразами, за якими нема ніякого змісту.

До дрібної, систематичної праці на добро нації ніхто не береться, бо в нас самі кандидати на генералів та ексцеленції в будучині. А ніхто й не подумав, що без дрібної праці, без продуктивної, себто творчої праці й та будуча держава буде й далі предметом чужинського визиску й збагачування навіть коштом державної вже нації.

У нас усе ще клич „свій до свого“ безмістний, бо на ділі видно тільки його парфразу: свій на свого. Це ніяк не той шлях, що веде до економічного, культурного, політичного, словом — національного визволення. („Час“).

Пробудився.

— Уяви собі, як я нині рано пробудився. Лежав хтось під моїм ліжком.
— Вломник?
— Ні, я сам.

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

Передух ваборонється! — Авторські права застережені.

29

Кіті не йде додому, а біжить за потягом. Потяг повзе зовсім погладу й, дотягнувшись до Зіміру, зупиняється. З нього роєм висипає воячки. Крик, співи. На двірці вже багато вояків, які змішуються з новоприбульми й усі разом нападають на військові склади одягів і консерв, розбивають їх і починають швидко розбирати.

Тут же на пероні утворився мітінг. Чорний, вилицятий чоловік, виліз на перекинуту бляшанку з бензини й, лютю розкидаючи кулаками, реве:

„Товариші вояки! Хай живе революція! Геть з цисарями, з кровопийцями народу! Всю владу в руки працюючих! Геть з війною! Досить пролили крові! Пора взятися за працю!“

Натовп вояків в захопленню. Ревуть, погрожують комусь кулаками. Над двірцем замаєв величезний червоний прапор, а при вході на перон вивішено такий саме плакат з написом: „Хай живе революція!“ Напис двома мовами: малярською і „гудульською“.

Все це для Кіті надзвичайно нове. Вона зовсім розгуби-

лася, замішалася в натовпі, пхається поміж вояками, не розуміючи, що сталося. От тобі і славна малярська армія. От і війна до остаточного перемоги. Що роблять усі ті, що на верху? Де поділися старшини? Чому тут самі рядовики?

У кути, де була каса двірця, розмахуючи кулаками, проляторікує дебелий, з довгими рудуватими вусами чоловік. Він утік з Галичини. Це є бувший жандарм, але тепер переодягнений у вояцьке. Він щиро обурений і майже отверто протестує.

— Зупинили потяг. Улізди. Ви хто такі? — питаю. Де ваш командант? — Як дам тобі, чує, каже один, колюбо по голові, то побачиш, хто ми такі! От і говори з ними. — Анархія. Каже, офіцирів і жандармів, шукаємо. Забрали мене й ледве втік. Ми, каже, українці. Хто не з нами, той проти нас.

— Так, так, — загавкав хтось. — То українці. Вони не пускають потягів на Мадярщині. Ми ледви зібрали якийсь старі вагони. У коломні двадцять п'ять паротягів і всі зі-

псуті. Українці навмисне попустили, бо в ни організують армію й хочуть наново війну починати. Кажуть, від Києва пів мільона війська рушили. Все тягне на захід. Куди приходять — революція та встановляють свою владу.

— Хай воюють, як їм це не обридло. З мене вже досить. Хай про мене цілий світ завоюють, матері їх чорт! — фільософує старий вояк і набуває величезну люльку.

Кіті чує, бачить і нічого не розуміє. Що сталося? Побожеволі люди. Пів мільона якихось українців суне на захід. Чого їм тут треба? Вони ще й сюди присунуть і тут зроблять свою владу. Бож мій! Це булоб несправедливо й жорстоко.

Смеркає, а Кіті нічого не іла. Вона зовсім забула за їжу. Не до того тепер. На її очах вальється велика малярська армія й держава. Вона чує і бачить і нічого не може зробити. Смеркало, а вояки не відійджують.

Запалили смолоскипи й освітили двірць. З гір насунуло, багато гуцулів. Всі вони виголоднілі, сухі. Хтось сказав, що роздають страву. Вояки вказали на склади муки й консерв і за хвилину з них не лишилося нічого. Розпочалася сварка, бійка. Деякі, діставши шок, одразу сідали тут і їли. „Боже мій!“ — жахається дівчина. Вони голодні. Які вони всі годні. Революція, голод,

українці. Люди! Отямтеся! Ви всі загинете! Ви станете рабами своїх шлунків!

Перелякана Кіті біжить додому. Чому все це на неї зробило таке сильне вражіння? Вона навіть за Дмитра забула. Вона горить, шаліє.

Як на те застає дома батька. Він, видно, щойно приїхав, мати радіє й закорює його смашними стравами. Він веселий, вдоволений. Кіті видавалося це символічним. Вона прибігла, привіталася й почала плакати.

— Кіті! Що тобі?

— Ах, вона в мене завжди така, — журиться мати. Батько переконаний, що плаче вона від зворушення зустріччю. Намагається втихомирити.

— Тату? Що сталося? Чого вертаються вояки?

— Революція, Кіті. Війна скінчилася. Всі армії розходяться.

— Алеж не всі! — кричить Кіті. Не всі! Он.. і вона вже забула, як вони зуться. Вони, ті здалека починають наново війну. Не всі скінчили. Це тільки наші покинули все, не вдержали. Це тільки нашим байдуже.

Батько лише усміхнувся.
— Чого ти усміхаєшся? Тату! А що буде з Мадярщиною?

— Нічого. Тепер цілий світ збурився. Всім набридла війна. Революцію роблять. Не вдержали.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17 ДО 21 ЛЮТОГО 1936 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 БРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На річне засідання головного уряду У. Н. Союзу, яке почалося в понеділок, 17 лютого, в годині 9:30 рано, прибули отсі головні урядники: М. Мурашко, гол. президент; інж. В. Малевич, заступник гол. президента; Марія Розоміло, заступниця гол. президента; Д. Галичин, гол. рек. секретар; Р. Слободян, гол. фін. секр.-касієр; адв. О. Е. Малицький, президент контрольної комісії; Д. Капітула й А. Пашук, члени контрольної комісії; С. Слободян, Г. Євусяк, Т. Шпікула, І. Лисак, І. Ваверчак, А. Шаршонь, Н. Бусько, І. Гузар, Анна Боївка й Олена Придун, головні радні.

По ствердженню приявности всіх головних урядників гол. президент відкрив засідання такими словами: Поважні Пані й Панове Головні Урядники У. Н. Союзу! Я дуже радий, що можу привитати Вас усіх на нашім четвертім зібранні. Як кожного, так і цього року пошануймо пам'ять покійних членів У. Н. Союзу повстанням з місць. (Тут головні урядники встають з місць). Проголошую річне засідання відкритим з таким порядком нарад: Звіт гол. президента М. Мурашка; звіт заступника гол. президента В. Малевича; звіт заступниці гол. президента М. Розоміло; звіт гол. рек. секретаря Д. Галичина; звіт гол. фін. секретаря-касієра Р. Слободяна; звіт з адміністрації „Свободи“ М. Мурашка; звіт гол. контрольної комісії О. Е. Малицького, Д. Капітули й А. Пашука; звіт редакційної комісії д-ра Л. Мишуги; звіти головних радних С. Слободяна, Г. Євусяка, Т. Шпікули, І. Лисака, І. Ваверчака, А. Шаршоня, Н. Буська, І. Гузара, Анни Боївки й Олени Придун; дискусії над звітами; внески й ухвали.

Радний С. Слободян ставить внесок, а попирає його президент контрольної комісії О. Е. Малицький, щоб прийняти вище подану програму нарад. Перед відголосуванням внеску радний Г. Євусяк запитує, чому на програмі немає згадки про звіт завідача „Свободи“ П. Маційовського.

Гол. президент заявляє, що про те довідається радний Г. Євусяк у відповідному часі, а саме, коли прийде черга на звіт з адміністрації „Свободи“.

Внесок радного С. Слободяна відголосовано та прийнято більшістю голосів. Був один голос проти.

Тоді президент М. Мурашко передає ведення зборів заступникові президента В. Малевичеві, а самий здає звіт зі своєї діяльності.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА М. МУРАШКА.

Хвальний Головний Уряд:

Згідно з постановою параграфу 76-го статута У. Н. Союзу, я маю шану предложити головному уряду вже сьмий зчерги річний звіт з могого урядування.

На чергових засіданнях головного виконавчого комітету 1935 року порішено такі справи.

У січні й квітні відкрито два нові чекові конта, в Комершел Трост Компани й Форст Нешенел Бенк у Джерзі Сіті, Н. Дж., для депоновання грошей, збираних з ренту (чиншу) на реальностях У. Н. Союзу, які перебрано на власність організації давніше й минулого року.

Екзекутивний комітет рішив зробити це тому, щоб держати на окремих контах зібрані з ренту гроші для точного підрахунку всіх приходів і виплат на вдержання згаданих реальностей і податків, з яких загальні зіставлення я подаю на іншому місці могого звіту.

Дальше порішено перебрати на власність У. Н. Союзу адміністрування реальности під ч. 64-66 Шерман Плейс і 248-250 Сип евеню, Джерзі Сіті, Н. Дж., та 600-602 Бергенлайн евеню, Норт Берген, Н. Дж., бо адміністрування власниками тих реальностей не відповідало інтересам У. Н. Союзу.

Рішено теж перебрати на власність організації сім реальностей. Рішення про те було проголошене в протоколі з 9-го квітня 1935 року. На реальність 155-157 Двайт вулиця, Джерзі Сіті, Н. Дж., порішено назначити ресівера.

В травні 1935 року порішено повідомити банки й поштовий уряд про зміну підпису на чеках і грошевих переказах „Свободи“ з завідача „Свободи“ на президента й фінансового секретаря-касієра У. Н. Союзу.

У червні 1935 року передискутовано справу залеглих відсотків і капіталу від бондів Калінсвуд, Н. Дж., на суму \$10,000 і Гайпойнт, Норт Каролайна, на суму \$30,000. Вислід переговорів з зарядами міст згаданих бондів був такий, що заряди тих міст сплатили У. Н. Союзу ті бонди готівкою.

На піврічнім засіданні, у липні 1935 року, екзекутивний комітет, разом з членами головної контрольної комісії, обговорив деякі справи організації, подаючи контрольній комісії всі потрібні вяснення, яких вона від екзекутивного комітету собі бажала.

Порішено відновити моргедж Йосифові Каролеві, власникові реальности у Норт Берген, Н. Дж., на дальші три роки на підставі тих самих умов, що цей моргедж початково був даний.

Рішено теж назначити ресівера на реальність під ч. 500 Болдвин евеню, Джерзі Сіті, Н. Дж., та перебрати адміністрування на реальності 585-587 Сентрал евеню, Ньюарк, Н. Дж.

У листопаді обговорено справу виміни грамот для тих членів, котрі ще остались у старім роді обезпечення, і справу нової молодечої грамоти 16-літнього вивінування, та

припоручено головному рекордовому секретареві виготовити відповідні резолюції, потрібні до переведення референдуму в цій справі.

Згідно з обчисленнями й опінією актуарія У. Н. Союзу на засіданні екзекутивного комітету в грудні 1935 року, порішено уділити членам дивіденди в клясах Е. Р. О. за роки: 1926, 1927, 1928, 1929 і 1930!

Трансакції бондами у 1935 р.

Екзекутивний комітет переводив трансакції бондами з великою обережністю. До цієї обережності в купуванні й продаванні бондів заставляло екзекутивний комітет У. Н. Союзу загальне і всім вам відоме становище у теперішній нестійкій фінансовій господарці державою. Супроти тої нестійкої фінансової господарки державою багато бондів, які У. Н. Союз купив давніше, могли бути загрожені тими ріжними змінами у їх вартості. Тому екзекутивний комітет рішив такі бонди продати у відповіднім часі, щоб забезпечити організацію від майбутньої страти.

Про цю важну проблему інвестицій фінансовий відділ У. Н. Союзу подасть вам докладніші вяснення всіх подробиць у цій справі. Головний уряд повинен цю проблему інвестицій добре обдумати й обговорити, бо від добрих інвестицій залежатиме дальший потрібний зріст майна У. Н. Союзу.

Купно бондів.

У. Н. Союз у 1935 р. купив бондів на суму	\$393,598.24
За ті бонди заплачено	397,240.84
Надвисшка це нагромаджені відсотки на бондах	3,429.17

Продаж бондів.

У. Н. Союз у 1935 р. продав бондів на суму	\$419,811.67
За ті бонди заплачено	413,639.75
Зарібку з продажу тих бондів осталося для У.Н.С.	7,501.92

Інвестиції у моргеджах у 1935 р.

У. Н. Союз інвестував у забезпечених державою моргеджах, на підставі так званого „Нешенел Гавзінг Ект“, 19 моргеджів на суму	\$132,894.75
і 9 моргеджів приватним людям на суму	59,700.00
Разом інвестовано	192,594.75

Реальности У. Н. Союзу.

Інвестована сума в моргеджах на реальностях У. Н. Союзу і власнім домі виносить	\$1,075,956.80
---	----------------

Про реальности У. Н. Союзу, перебрані на власність організації, можна говорити дуже багато. Всім вам відомо, що це значить адмініструвати стількома реальностями. Я все підносив цю справу минулого річного засідання. Тепер скажу, що цього року цієї роботи є ще більше. Зібрати самого ренту за один рік понад \$120,000, виплатити що дня всі біжучі розходи на вдержання тих реальностей, поробити всі потрібні ремонти й полагодити всі вимоги рентників, яких є понад 380, все те вимагає від нас немало часу і труду.

Цю працю виконував я і п. Слободян попри нашу щоденну організаційно-адміністраційну роботу, щоб щадити для організації якнайбільше грошей для сподіваних відсотків, які повинно принести інвестоване майно У. Н. Союзу в тих реальностях.

Рент з реальностей У. Н. Союзу.

Загальні приходи з ренту від 1-го січня до 31-го грудня 1935 року були	\$122,880.13
--	--------------

Загальні розходи на вдержання тих реальностей від 1-го січня до 31-го грудня 1935 р. були	49,109.57
Податків заплачено за ті реальности в 1935 р.	29,562.20
Осталося на відсотки для У. Н. Союзу за 1935 рік	44,208.36

При тій нагоді треба сказати, що майже всі реальности, які У. Н. Союз перебрав на власність, були в такім стані, що треба було негайно видати багато грошей на ремонт, щоб можна було діставати відповідний рент з тих реальностей. У. Н. Союз це все зробив і понаправляв, так, що тепер реальности знаходяться в дуже добрім стані, а це забезпечує і збільшає вартість інвестицій У. Н. Союзу на тих реальностях.

Знижка податків на реальностях У. Н. С. за 1935 рік.

Екзекутивний комітет у минулому році постарався про знижку податків на суму	\$3,169.74
Видатки, получені з видістанням тої знижки, були	1,056.58
Для організації осталося	2,113.16

Екзекутивний комітет старався, щоб зашадити грошей при винаймлюванні помешкань без допомоги агентів. Таких помешкань винаймлено людям 48. Якби це були робили агенти, то комісове виносилоб \$960.00. Отже ті гроші теж осталися при У. Н. Союзі.

У листопаді минулого року продано одну реальність під ч. 600-602 Бергенлайн евеню, Вест Нью Йорк, Н. Дж., за суму \$47,500.00. На тій реальності, яку перебрано на власність організації в січні 1935 року, У. Н. Союз мав моргедж в сумі \$41,981.26. Отже з цього продажу й з ренту осталося зарібку для організації \$4,128.07.

Загальний зріст майна Союзу, обох департаментів, у 1935 році виносив \$353,720.12.

Попри виконувannya моїх обов'язків у головній канцелярії полагав я також багато справ по відділах, будучи приєвним на зборах різних відділів. Листування з відділами полагав я точно й під тим оглядом не маю ніяких справ, які були б невикінчені.

Дякую всім головним та відділовим урядникам і членам за довіря, з яким усі відносились до мене та помагали мені в моїй праці.

Скінчивши свій звіт, гол. предсідник перебирає ведення зборів, бо наступною точкою програми був

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА В. МАЛЕВИЧА.

Постановою річного засідання головного уряду У. Н. Союзу з минулого року припоручено мені полагати непорозуміння у відділах ч. 120 і 276. Отже я віднісся листовно до урядників відділу ч. 120 і припоручив їм занехати тяганину по скваерах, пошанувати статут та привернути лад і порядок у відділі.

Дня 10 березня я їздив до Ембрідж, Па., щоб розглянути і полагати непорядки у відділі ч. 276. Непорозуміння зайшло через вибір фінансового секретаря п. Михайла Фука. Ті непорозуміння були дійшли вже до цього, що всі книжки відділові лежали на офісі у скваера. Багато членів взяли переступні листи до іншого відділу, а декотрі цілком покинули організацію.

По вислуханню нарікань, скарг і жалоб я уневажнив вибори попереднього річного засідання і перевів поновний вибір відділових урядників. При тих виборах бувший фінансовий секретар п. Михайло Фук, котрий чотирнацять літ секретарював у відділі, перепав. На його місце вибрано І. Новаковського. По присяженню нововибраних урядників я написав листа до скваера з просьбою, щоби передав відділові книги на руки нових контролорів.

По згаданім мітингу прийшли до мене урядники відділу ч. 120 з Аліквіпі й у відповідь на мого листа заявили категорично, що не повинуються моїм зарядженням; супроти того на піврічних зборах езекутива припоручила голові контрольної комісії, адвокату Малицькому з Клівленду, поїхати до Аліквіпі і старатись полагати непорозуміння.

Дня 8 і 19 березня я їздив до Кітанінг заступати Союз у судовому процесі, котрий вівся в тамошнім повітовім суді. Обширне й докладне звітання з цієї розправи я передав на письмі до головної канцелярії.

Дня 2 червня їздив я до Алтуни, щоб розслідувати причину смерті члена відділу 145, котрий по чотиромісячнім членстві помер.

Також на припоручення головної канцелярії я їздив два рази до відділу ч. 24 в Ренкін, а то 7 липня м. р. і 2 лютого ц. р.; непорозуміння були на тлі контролі книг відділових, а також галі мітингової. Справу залагоджено вдоволяючо.

Крім того два рази того року я був покликаний на засідання езекутиви, де рішались важні справи.

На тім кінчу своє звітання.

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА МАРІ РОЗОМІЛО.

За час мого урядування як заступниці головного предсідника моя праця впродовж 1935 року полягала головню в тім, щоб діставати в ряди У. Н. Союзу якнайбільше нових членів. При кожній нагоді я старалась дбати про добро та розвій нашої славної організації, У. Н. Союзу.

Коли я довідалася, що місцевому відділові 334 грозить суспенза за неплатення вкладок, то я зараз взялась до праці над тим відділом, щоб ратувати членів від утрати членства. Я негайно повідомила головну канцелярію, щоб там здержано суспензу відділу, а в межичасі я доклала всіх можливих старань, щоб привести до порядку дотичний відділ та якнайскорше сплатити довг до каси У. Н. Союзу. Це мені вдалося зробити, отже ціла та справа була залагоджена в користь членів і в користь організації.

Дня 29 вересня сестрицтво, відділ 112 У. Н. Союзу, до якого я належу, обходило 25-літній ювілей свого існування. В тім ювілейнім святі, на якому промовляв гол. рек. секретар Д. Галичин, я брала активну участь та старалась, щоб це свято вишло гідно й достойно. У святі взяли участь також інші місцеві головні урядники. З приводу приїзду гол. рек. секретаря на цей ювілей, на другий день, то є 30 вересня, відбулись організаційні збори всіх місцевих відділів. На тих зборах гол. рек. секретар говорив про те, чим є У. Н. Союз для членів У. Н. Союзу, а також для нашої всієї імїграції. На зборах були приєвні місцеві головні та відділові урядники, а також поодинокі члени.

В червні зголосилась до мене Марія Гамера в справі виплати посмертної заповоги з сирітського фонду по її мамі, бл. п. Анні Гамері. Ту справу я їй полагала у відповідний та статутном приписаний спосіб.

Не бувала я на зборах поодиноких відділів, та зате обговорювала з відділовими урядниками різні організаційні справи, що торкалися самих відділів, чи взагалі нашої організації. Виступала з промовами з приводу різних імпрез, на які мене запрошувано. Була два рази в Акрон, О., де виступала як головна урядниця У. Н. Союзу. Таксамо й у Клівленді я брала участь в різних відділових імпрезах. На тім кінчу свій звіт, зазначаючи, що й надалі буду старатись працювати для добра нашого Батька-Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ Д. ГАЛИЧИНА.

Кожного року головний уряд У. Н. Союзу на своїх річних зборах обговорює, плянує та застановляється, між іншими справами, над тим, у який спосіб скріпити нашу організацію, додати їй свіжих сил, зеднати для неї нові кадри нових членів.

Справа приєднування нових членів знаходить завжди головне місце, є завжди одною з найважливіших точок нарад головного уряду. І воно інакше не може бути. Бо ця справа була й завжди буде актуальною, життєвою. Від її розв'язки залежить ціле існування нашої організації. І чим кращою та розумнішою є та розв'язка, тим певнішою стає будучність нашої організації. А коли ще брати під увагу, що з будучим існуванням нашої організації є тісно зв'язане дальше існування нашої імїграції щодо її національного, культурного та політичного обличчя, то тимбільшу відповідальність ми мусимо почувати на собі, коли нам приходить ся шукати розв'язки питання, в який спосіб запевнити У. Н. Союзові його тревалий та міцний будучий розвиток.

Отже над тим питанням застановлявся головний уряд і на минулім річнім засіданні з лютого 1935 року, та дав свої директиви й перевів деякі ухвали, що мали причинитись принаймні до частинної розв'язки цього важливого питання, що мали оживити та закривізувати працю над приєднанням нових членів.

Нагороди.

У першій мірі постановлено уділювати окремі нагороди за приєднування нових членів. Рішено винагороджувати \$3 від повнолітнього члена, що забезпечить себе на \$500, а \$4 від члена, що забезпечить себе на \$1000, а \$1 від члена Молодечого Департаменту. Ухвалюючи ті нагороди, головний уряд виходив з цього становища, що відповідна праця повинна бути відповідно винагороджена, а ще головню в теперішніх часах економічної кризи, яку переживають наші члени. Ті нагороди призначено на те, щоб, з одної сторони, урядники й члени могли дістати за плату за свою працю, а з другої, щоб організація могла дістати більше число нових членів. Головний уряд уважав, що коли члени дістануть відповідну нагороду за свою працю, то в такий спосіб можна буде заангажувати більше число членів до активної праці в користь Союзу, та що та нагорода викличе також більше оживлену діяльність і зі сторони відділових урядників.

Підручник для відділових урядників і організаторів У. Н. Союзу.

Головний уряд кермувався також і тими міркуваннями, що ухвала щодо уділювання нагород тільки частинно розв'язує справу приєднування нових членів до організації. Бо крім нагород члени-організатори повинні мати ще відповідні інструкції щодо того, в який спосіб підходити до справи організування нових членів, та якими аргументами й фактами переконувати тих людей, яких вони старатимуться звербувати до організації. Тому головний уряд ухвалив, що головна канцелярія повинна приготувати та видати відповідний підручник, у якому були б порушені та вияснені ті всі важніші питання, з якими стрічається член-організатор, коли він береться до праці над приєднуванням нових членів. Отже такий підручник я виготовив та з відповідним письмом-обіжником вислав кожному членові У. Н. Союзу. Таксамо й члениці отримали цей підручник, за винятком хіба тих, що їх мужі є членами організації. У першій частині цього підручника я подав короткі інформації у важніших організаційних справах, зокрема таких, з якими повинен бути обзнайомлений кожний відділовий урядник, а також і кожний такий член, який працюватиме над організуванням нових членів. В другій частині підручника, яка має заголовок „Чому ми повинні належати до У. Н. Союзу”, я писав про те, яку вагу має забезпечення для кожної людини, а зокрема про вагу забезпечення якнайбільшого числа української імїграції та її тут родженого молодого покоління в такий організації, як У. Н. Союз, а далі про те, якими прикметами повинен відзначатись організатор членів до У. Н. Союзу, щоб мати успіх у своїй праці, а вкінці про те, чому саме У. Н. Союз є такою організацією, до якої ми всі повинні належати.

Книжка "SPIRIT OF UKRAINE."

На минулім річнім засіданні говорено також про те, що великою перешкодою в організуванні молоді є цілковитий брак відповідної літератури про український нарід, його змагання, традиції та культурні надбання. Бо власне молодь, яка буде освідомлена про український нарід, скорше зрозуміє, чому вона повинна належати до своїх організацій, а зокрема до такої організації, як У. Н. Союз.

Отже щоб цьому зарадити принаймні в якійсь мірі, рішено закупити відповідну скількість виданої англійською мовою книжки "SPIRIT OF UKRAINE", і роздати ті книжки як дарунок У. Н. Союзу для цієї молоді, що є в рядах Молодечого Департаменту У. Н. Союзу і є у віці від 15 до 18 років. З головної канцелярії повідомлено всі відділи окремою відозвою про ту ухвалу та припоручено відділам прислати спис тої молоді, яка є по дотичних відділах у згаданому віці та яка сама зголоситься по ті книжки. Відповідно до зголошень, головна канцелярія вислала тих книжок для молоді коло 2,500 примірників. Разом з книжкою вислано до кожного молодого члена чи члениці окреме письмо англійською мовою, підчеркуючи значіння цієї книжки, а зокрема звертаючи увагу молоді на те, що цей подарунок У. Н. Союзу є саме доказом, що наша організація дбає не тільки про забезпечення своїх членів, але також про їх освідомлення та про розвій їх культурних і духових цінностей.

Why we should belong to the Ukrainian National Association.

Щоб спопуляризувати ідею У. Н. Союзу між родженою тут українською молоддю, та розбудити в ній розуміння ваги належання до цієї організації, постановлено призначити з Молодечого Департаменту окремі грошеві нагороди за написання англійською мовою відповідних статей під вище поданим заголовком. По проголошенні цієї постанови в „Юкреїнієн Віклі" наша молодь живо відгукнулася на ту справу та прислала значне число дописів на повищу тему. З присланих дописів редакційний комітет узнав, що 6 стат-

тей були написані найбільше цікаво та влучно, отже авторів дотичних статей відповідно винагороджено. Тих 6 статей були поміщені на сторінках „Юкрєїнен Віклі“. Маючи на увазі зміст тих статей, можна сказати, що вони давали знаменитий пропагандивний матеріал для праці над приєднанням нових членів.

Отже постанова в справі уділювання відповідних нагород за нових членів, підручник для відділових урядників і організаторів У. Н. Союзу, висланий кожному членові організації, 2,500 примірників книжки „SPIRIT OF UKRAINE“, висланих до молоді, нагороди, призначені та виплачені за написання англійською мовою статей про те, чому наша молодь повинна належати до У. Н. Союзу, заклики та відозви, поміщені на сторінках „Свободи“, заклики та відозви, вислані впрост до всіх членів, або до відділових урядників, листування з секретарями відділів — все те складалося на пропаганду кампанії за нових членів, все те робилося заходами головної канцелярії тільки з одною ціллю: збудити серед загалу членів більше заінтересування й охоту до праці для У. Н. Союзу. Який був вислід цієї праці з боку головної канцелярії, а зокрема, який був вислід праці зі сторони відділових урядників та членства нашої організації, для яких властиво ті нагороди, підручники, обіжники, листи, відозви та заклики були призначені, про те довідаємося з руху членів за 1935 рік.

Рух повнолітніх членів за 1935 рік.

З початком січня 1935 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	20,974
В 1935 році прийнято нових	1,562
Прийнято наново	1,451
Прийнято з переступними листами	355
Прийнято з інших кляс	73
Перенесено зі старого до нового роду забезпечення	3,077
Разом	27,492
В 1935 році суспендовано	2,728
Відійшли з переступними листами	362
Відійшли до інших кляс	72
Відійшли зі старого до нового роду о-безпечення	3,077
Відійшли зі зворотом у готівці	46
Відійшли з виплаченим забезпеченням	8
Відійшли на безплатне продовження	50
Померли	166
Разом	6,509
Отже з кінцем 1935 року було всіх повнолітніх членів	20,983
Ті всі члени були забезпечені в таких клясах:	
З кінцем 1935 року було членів у старім роді забезпеч.	571
В забезпеченні платнім за життя з вкладками на про-тязі 20 років	566
В забезпеченні платнім по смерті з вкладками до 70 року життя	617
В забезпеченні платнім по смерті з вкладками на про-тязі 20 років	1,002
В новім забезпеченні на ціле життя для нових членів	2,586
В новім забезпеченні на ціле життя для старих членів	15,641
Разом	20,983

До повишого руху членів треба ще додати, що на про-тязі 1935 року організація виплатила посмертне по 6 таких членах, що в попередніх роках перейшли на безплатне продовження, і в часі смерті реченець їх безплатного про-довження був ще в силі.

Повища табеля руху повнолітніх членів за 1935 рік виказує нам, що на протязі того року прибуло до організації 1,562 нових членів. Та тих 1,562 членів не можна вважати зовсім новими членами, бо в тому числі є вже вклю-чені також і ті члени, які перейшли з Молодечого Депар-таменту до старших, а яких було 686. Тимсамим властивих нових членів було 876. Важною позицією в приходах, крім нових членів та тих, що прийшли з Молодечого Департа-менту, є ще число членів, які були прийняті наново до орга-нізації, а таких було 1,451. У розходах важною позицією є число тих членів, що були суспендовані на протязі 1935 року. А таких членів було 2,728. Бо головні ті чотири по-зиції, а саме, члени нові, члени, що прийшли з Молодечого Департаменту, члени прийняті наново та члени суспендовані дають нам перегляд щодо прибутку чи убутку в загальному числі членів.

Застановімся зокрема над числом членів суспендованих та наново прийнятих. Як уже повище згадано, суспендованих членів було 2,728, а наново прийнятих 1,451. Отже різниця між тими двома числами виносить 1,277. Це значить, що на протязі 1935 року було 1,277 таких суспендованих членів, які не були прийняті наново до організації. Це були такі члени: 362 члени мають ще грошеву резерву на своїх грамотах; 367 членів забрали в формі позичок усю резерву, а опісля лишили організацію; 470 членів, що перейшли з Молодечого Департаменту до старших, покинули організацію, коли скінчився кредит їх однорічної безплатної вкладки; 78 членів, що були звербовані до організації в минулім році. Подаю цей поділ, суспендованих членів з тим наміром, щоб власне виказати, та щоб ми знали, де є слабі місця в організації, на які ми мусимо не тільки звернути пильну увагу, але й старатись оздоровити їх. Отже з цього поділу показується, що в ньому найбільше болючим місцем є суспенза 470 членів, яким У. Н. Союз заплатив при переході до старших однорічну вкладку, а вони опісля покинули організацію.

Можна подавати різні причини на те, чому таке ве-лике число з тих членів відпало. Безробіття, непорозуміння по відділах, безпідставні нарікання зі сторони деяких старих членів на свою організацію, ставлення ними нера-зможливих, протизаконних і протистатутових вимог до організації — все те впливало відемно на молодь та зло-жилось на суспензу певного відсотка цієї молоді. Та все-

таки головної причини суспензи переважаючого числа тих членів треба шукати деінде. Ту причину ми знайдемо, коли переглянемо число суспендованих членів у поодиноких відділах, Ми знайдемо, що є такі відділи, що, наприклад, страти-ли одного або двох членів з тих членів, що переписалися до старших. Це ще не булoб нічого надзвичайного. Та знай-демо ми, що є знов такі відділи, які стратили всіх членів, які тільки в їх відділах були переписані до старших. А в тому самому часі є також і такі відділи, що не стратили ані одного з тих молодих членів. Якжеж тепер пояснити собі, що одні відділи могли придержати всіх членів, а інші відділи ані одного! Тут може бути тільки одно по-яснення, а саме, що в одних відділах урядники докладали праці та старань, щоб переконати ту молодь щодо ваги й потреби належати до У. Н. Союзу, а в інших відділах такої праці не було. Бо до якого іншого висновку можна тут прийти, коли взяти під увагу, що наприклад один відділ переписав у 1934 році 15 членів з Молодечого Департамен-ту до старших, а по році тих усіх 15 членів суспендував. Могли один, два чи навіть 5 членів лишити організацію з причини безробіття, могли два або три члени виступити з причини яких непорозуміннь, нарікань або несвідомости та байдужности, то всетаки могло остатися ще принаймні 7 членів в організації. А то не остався ні один. Отже тут ясне, що в дотичному відділі ніхто не завдавав собі навіть найменшого труду щодо цього, щоб придержати тих членів в організації. А було таких відділів коло 20, що стра-тили майже всіх тих членів, що попереднього року були переписали з Молодечого Департаменту до старших. І го-ловно ті відділи причинились до цього, що так багато тих молодих членів були суспендовані.

Отже бачимо, що які причини не склалися б на утра-ту тих членів, то головної причини нам треба шукати в самих відділах, у їх урядниках та членах. Бо де є праця, то її видно й у вербуванні нових членів і в придержанні тих членів, що вже є в організації. А де нема праці, то в тих відділах не тільки що не прибувають нові члени, але такі відділи ще й тратять тих, що вже мають.

Те значне число суспендованих членів на протязі 1935 року було причиною, що хоч у тому році приєднано 876 нових членів, і 686 прийшли з Молодечого Департаменту, то загальне число всіх повнолітніх членів збільшилося тіль-ки на 9 членів. Бо з початком січня 1935 року було всіх повнолітніх членів 20,974, а з кінцем грудня 1935 року 20,983.

Остається ще одна позиція з вище поданого руху членів, про яку вважаю потрібним згадати окремо. Як завважуємо з цього руху, то на протязі 1935 року відійшли зі старого до нового роду забезпечення 3,077 членів. А в та-белі, де подано число членів відповідно до кляс забез-печення, знаходимо, що з кінцем 1935 року було в старім роді забезпечення ще 571 членів. Як відомо, на минулім річнім засіданні головної уряду рішено продовжити рече-нець виміни грамот зі старого до нового роду забезпечення до 30 червня 1935 року. Відповідно до цього рішення го-ловна канцелярія доклала належних старань, щоб в означенім реченці переписати до нового роду забезпечення тих усіх членів, що осталися були в старім роді забезпе-чення з кінцем 1934 року. Зараз по річнім засіданні голо-вного уряду У. Н. Союзу я вислав з початком березня окре-му відозву в справі виміни грамот до тих відділів, які ще мали членів у старім роді забезпечення. Знов іншу відозву в тій самій справі помістив я в тому часі в „Свободі“. Опи-сля в травні та в червні вислав я знов відповідні відозви до відділів у тій справі. Та, не зважаючи на те, всетаки з укінченням реченця виміни грамот у червні ще 850 членів були осталися у старім роді забезпечення. В наступних мі-сяцях багато з тих членів писали до головної канцелярії та просили дозволити їм перейти до нового роду забезпе-чення. Супроти цього на засіданні екекутири У. Н. Союзу з 4 листопада ухвалено призначити ще останній реченець для виміни грамот: від 15 листопада до 15 грудня. Тоді я ви-слав лист-обіжник до кожного з тих 850 членів, повідом-ляючи їх про цей реченець та підчеркуючи потребу й ко-нечність переходу до нового роду забезпечення. Отже на цей обіжник близько 300 членів прислали ще свої грамоти до виміни, а 571 таки лишилися в старім роді забезпечення.

Коли мати на увазі, що в У. Н. Союзі є тепер 20,983 повнолітніх членів, то очевидно 571 членів у старім роді забезпечення становлять тут м'ж загальним числом членів дуже малий відсоток. Тимсамим ми можемо вже ствердити, що реорганізація У. Н. Союзу, яку ми почали тому три роки, є вже покінчена. А щодо тих 571 членів, що осталися в старім роді забезпечення, то з ними поступиться так, як постановляє статут У. Н. Союзу в таких випадках, коли посмертний фонд виноситься менше, ніж це є передбачене законом.

Рух членів Молодечого Департаменту за 1935 рік.

З початком січня 1935 року було в У. Н. Союзі всіх дітей	9,273
В 1935 році прийнято нових	599
Прийнято наново	461
Прийнято з переступними листами	176
Прийнято з інших кляс	28
Разом	10,532
В 1935 році суспендовано	993
Відійшли з переступними листами	175
Відійшли до інших кляс	28
Відійшли до повнолітніх членів	686
Відійшли на безплатне продовження	28
Відійшли з виплаченим забезпеченням	1
Померли	13
Разом	1,924
Отже з кінцем 1935 року було всіх дітей в Союзі	8,608
З цього числа в класі 1-шій Молодечого Департаменту	6,914
було забезпечених	1,694
В класі 2-гій Молодечого Департаменту	1,694

Як зі звіту про повнолітніх членів, таксамо й зі звіту про членів Молодечого Департаменту бачимо, що з тих членів, що були суспендовані, тільки коло 50 відсотків були прийняті наново, а друга половина зовсім відпала. З повищого руху членів Молодечого Департаменту завважуємо, що на протязі року суспендовано 993 дітей, а натомісць прийнято наново тільки 462. Колиж тепер возьмемо під увагу, що 686 дітей відійшли до повнолітніх членів, а натомісць нових членів приєднано до Молодечого Департаменту тільки 599, то це дасть нам пояснення, чому загальне число членів Молодечого Департаменту зменшилось. А зменшилося воно на 665 членів, коли порівнаємо, що з початком 1935 року було всіх дітей 9,273, а з кінцем тожого року тільки 8,602. Отже нові члени та наново прийняті вирівняли тільки ту прогалину, яка повстала через суспензу членів, а вже тої прогалини, що повстала через перехід дітей до старших, не було, чим заповнити.

Подаючи звіт з руху членів Молодечого Департаменту, при тій нагоді згадаю також про ту нову клясу, яку запроваджено в Молодечім Департаменті на протязі 1935 року. Ще на минулім річнім засіданні я заявив, що на протязі 1935 року головний виконавчий комітет поробить належні старання в цілі запровадження вивінувальної грамоти для членів Молодечого Департаменту. Отже відповідну підготову зроблено й на зборах виконавчих з 4 листопада постановлено пропонувати підвладним відділам для їх відголосування відповідну резолюцію в справі нової молодечої грамоти, що булаб відома як кляса III. та називалась би грамотою 16-літнього вивінування (16 Year Endowment Juvenile Certificate). Згідно з тою ухвалою я виготовив належні резолюції та разом з поясненнями вислав їх 14 листопада до всіх відділів У. Н. Союзу. Окремо проголосив їх в органі Союзу, „Свободі“. Статут постановляє, що всі відділи повинні були відголосувати одобрення або відкинення дотичної резолюції на найближчих місячних зборах. Та так не сталося. Бо ще сьогодні є такі відділи, які таки не звернули відголосованих бальотів. Очевидно, більшість відділів звернула на час відголосованих бальотів, а одобривши їх, уможливила впровадження в життя нової молодечої грамоти з днем 18 січня 1936 року; одначе фактом є, що коло 100 відділів не завдали собі навіть настільки труду, щоб відголосувати та звернути бальоти. Було також 24 відділи, що голосували проти впровадження цієї грамоти. На запит головної канцелярії, чому вони відкинули дотичну резолюцію, одні нічого не відповіли, деякі писали, що У. Н. Союз має вже досить різних грамот, а тому нема потреби впроваджувати ще один рід забезпечення; ще інші подавали такі причини, з яких було видно, що відкинення резолюції наступило через непорозуміння, що, мовляв, У. Н. Союз хоче запровадити ще одну реформу. Отже до кожного з тих відділів я писав та старався розяснити й виказати, що ті різні закиди є неслухні. Бо фактом є, що ця нова молодеча грамота є одною з найвідповідніших грамот, які тільки можна дістати. Є вона відповідною і щодо низької оплати й щодо привілеїв, які вона признає. Ця грамота є забезпеченням на випадок смерті, а разом і щадничим кофтом. Вона забезпечує члена й за життя і на випадок смерті. Коли член живе, то він дістає по 16 роках повну суму забезпечення, а коли помре, то ту суму дістануть його спадкоємці. А що в кожнім випадку організація завжди виплатить членові більше ніж отримає від нього, то тимсамим член не платить майже нічого за забезпечення ризико. Бо ризико спочиває вповні тільки на організації.

Головний виконавчий комітет рішився видати таку приступну, дешеву і разом модерну грамоту, маючи на увазі тільки одну ціль, а саме, що ми за всяку ціну мусимо тепер збільшити ряди членів Молодечого Департаменту, та що власне ця нова грамота улекшить нам працю в тому напрямі.

Бо на протязі кількох останніх років число повнолітніх членів не зменшилося. Ту прогалину, яка повставала через суспензу членів, ми заповнювали частинно новими членами, а у великій мірі тими, що переходили з Молодечого Департаменту. Зате в Молодечім Департаменті число членів постійно меншає на протязі минулих років. Новими членами, яких ми діставали до Молодечого Департаменту, ми потрапили звичайно заповнити тільки ту прогалину, яка повставала через суспензу членів. А вже на місце тих, що відходили до старших, ніхто не прибував. Тимчасом загальне число дітей зменшилося вже так, що ми не тільки не можемо допустити до цього, щоб воно далі спадало, але навпаки, мусимо доложити всіх старань, щоб те число збільшити. Ми маємо тепер 8,608 дітей у Молодечім Департаменті. Отже поставмо перед собою скромну задачу, яку ми повинні виконати на протязі 1936 року. Доповнім те число до 10,000.

Поведім на протязі цього року спеціальну кампанію за приєднання дітей до Молодечого Департаменту. Збудуймо сильний Молодечий Департамент, бо від нього залежить існування нашої всієї організації, нашого власного дотеперішнього дорібку. І ця кампанія буде вдала, якщо ми видобудемо з себе принаймні троха охоти, доброї волі та розуміння цього обов'язку, який на нас спочиває супроти своїх власних дітей. Ми зможемо легко досягнути числа 10,000, якщо тільки наша байдужність уступить місце нашій охоті до праці. Маючи на увазі, що в Молодечому Департаменті запроваджено тепер ще одну нову клясу забезпечення, наша праця над приєднанням дітей буде тепер улекшена. Бо додавши ще одну клясу забезпечення до тих двох, що вже були в Молодечому Департаменті, ми тимсамим даємо тепер кожному новому членові аж три різні кляси до вибору. З другої сторони, запровадженням цієї нової вивінувальної грамоти ми усуваємо тепер ту перешкоду, котру підносили нераз відділи, що, мовляв, У. Н. Союз не має для дітей вивінувальних грамот, а тому трудно дістати нових членів-дітей до організації.

Наша праця над приєднанням нових членів буде тепер улекшена ще й тому, що в біжучому році ми вже не матимемо на нашій голові ніякої реорганізаційної праці, ніяких реформ. На протязі останніх трох років урядники відділів присвятили багато часу на пояснювання реформи, на переписування членів зі старого до нового роду забезпечення, на переконування членів щодо потреби переходу до нового роду забезпечення. Тепер та праця вже зовсім відпаде. Бо в старім роді забезпечення осталося таке незначне число членів, що реформу, цебто повну реорганізацію У. Н. Союзу треба вважати вже за покінчену. Тимсамим відділові урядники зможуть тепер присвятити весь вільний час, який вони мають до розпорядимости, тільки праці над приєднанням нових членів.

Загальний рух усіх членів за 1935 рік.

Як уже було згадано при подаванні руху членів, на протязі 1935 року число повнолітніх членів збільшилося на 9, а число членів Молодечого Департаменту зменшилося на 665. Тимсамим загальний убуток у членах виносив 656 членів. Бо з початком року було всіх членів 30,247, а з кінцем року 29,591.

Яку працю виказали поодинокі відділи для У. Н. Союзу на протязі 1935 року.

Причиною зменшення загального числа членів у 1935 році був у першій мірі зависокий відсоток суспендованих членів, а далі й те, що на протязі того року дуже мале число відділів виказувало працю для організації. Щоб дати загальний перегляд щодо цього, котрі відділи працювали для У. Н. Союзу, скільки було таких відділів та яка була їх праця, подаю тут поодинокі відділи відповідно до того, яке число членів вони приєднали. І так, відділ 361 приєднав 68 членів, від. 204 — 51 членів, від. 292 — 41 членів, від. 359 — 31 членів, від. 88 — 28 членів, від. 221 — 25 членів, від. 141 — 23 члени, від. 166 — 21 членів, відділи 83 і 147 по 18 членів, відділи 223, 367, 36 і 390 по 17 членів, відділи 22 і 375 по 16 членів, відділи 125, 165 і 200 по 15 членів, відділи 94 і 370 по 14 членів, від. 274 — 13 членів, відділи 14 і 102 по 12 членів, відділи 11, 85, 146, 238, 260 і 321 по 11 членів, відділи 45, 54, 64, 121, 180, 231, 364 і 385 по 10 членів, відділи 120, 167, 239, 301, 362 і 383 по 9 членів, відділи 75, 90, 158, 161, 172, 183, 192, і 263 по 8 членів, від. 100 — 7 членів, відділи 7, 155, 199, 227, 296, 309, 369 і 371 по 6 членів. Далі було 160 таких відділів, що придбали від одного до п'ять членів. А таких відділів, що не придбали на протязі цього року ані по одному членові, було 155. Коли візьмемо під увагу 1934 рік, то тоді було 92 таких відділів, які не придбали для У. Н. Союзу ані по одному членові. З цього бачимо, що в 1935 році відсоток неактивних відділів збільшився.

Могли зложитись різні причини на те, чому аж 155 відділів не виказали ніякої праці на протязі того року. Були по деяких місцевостях страйки, а з ними й тяжчі матеріальні обставини; є деякі місцевості, де живе мале число українців, і нема з кого вербувати нових членів, одначе таких усіх місцевостей, у яких були справді важні перешкоди в організуванні членів, не було більше як 25. А вже решта з тих 155 відділів, що не придбали ані по одному членові, не мали ніяких таких перешкод, яких не було у кожній місцевості та по всіх тих відділах, які, не зважаючи на ті перешкоди, всетаки виказали меншу чи більшу працю для організації. Бо як, наприклад, пояснити собі ту обставину, що в одній і тій самій місцевості один відділ дістане навіть кількадесять нових членів, а інший відділ ані одного? Може, очевидно, бути така ріжниця, що наприклад один відділ має більше активних урядників і членів, а тому дістане більше число нових членів, ніж якийсь інший відділ. Така ріжниця є зовсім зрозуміла й вона завжди буде існувати. Та коли ріжниця доходить до того, що один відділ може дістати й дістає навіть кількадесять нових членів, а інший відділ з цієї самої місцевості ані одного, то це вже наглядний доказ, що ані урядники ані члени цього відділу не докладали ніякого труду, що ніхто в такому відділі навіть і не брався за таку роботу, як організування нових членів. Бо можна в одному році діставати більше, а в другому менше членів до відділу; можна мати в одному році більше, а в іншому менше активних урядників; можуть і інші обставини зложитись на те, що якийсь відділ не виказуватиме завжди однакової активності, одначе ніколи обставини не складаються так, щоб не можна було виказати взагалі ніякої праці. А коли ми не викажемо ніякої роботи, то причиною цього не є вже обставини, але ми самі. (Дальше буде).

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ
НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ:

SPIRIT OF UKRAINE:
UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.

У книжці пишеться:
Яку прислугу людству зробив український нарід своєю історією?
Який вклад зробив український нарід у скарбницю культури світа?
Які люди представляють український нарід?
Книжка має близько 150 сторін друку, 36 ілюстрацій, з них більшість зовсім оригінальні.
Ціна всього 1 долар.
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 546
JERSEY CITY, N. J.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„НЕОБМЕЖЕНЕ ФОРУМ“.

Міська колегія в Нью-Йорку завела в себе „необмежене форум для студентів“.

Як каже заряд школи, від якогось часу деякі студенти нарікали, що заряд школи не дає їм висказати своїх поглядів. Заряд каже, що ці студенти, почувачися покривдженніми, перешкаджали іншим студентським зборам, які вони вважали за протеговані зарядом.

У давнину такі клопоти школи вирішували поліційним способом: просто забороняли студентам робити це або те й ставили поліцаїв, щоб ні палкою біли неслухняних.

Міська колегія замість цього го заводить „необмежене форум“. Вона резервує найбільш салю в школі від 2-го години до 4-го години вільні дискусії. Кожен студент, без огляду на його погляди, має право зайняти собі салю на висказання своїх поглядів. Бесідники мають право говорити свої погляди так довго, як довго будуть поводитися пристойно. На салі все буде представити учительсько-го збору, але не на те, щоб здержати студента висказувати свої погляди, але на здержання тих, що хотіли би не дати студентів їх свобідно висказувати.

Директор школи каже: „Я думаю, що цей експеримент pomoже молодим людям виробити собі думки, оперті на докладній обсервації (спостереженню) і на ясній розумінню“.

ВЗРІЦЕВА КОНВЕНЦІЯ.

Останніми часами видно в американських школах розвій ще одної цікавої новини. Ученики влаштовують у себе збори, на котрих вони наслідують якесь важне публичне зібрання. В однім університеті, наприклад, існує „Ліга Націй“: ріжні студенти представляють делегатів ріжних держав до Ліги Націй, відбувають засідання ради Ліги Націй, розглядають біжучі справи, які має тепер розглядати Ліга Націй, поступаючи при тому за правилами регуляції Ліги Націй, а потім ухвалюють постанови.

В іншому університеті знову влаштовано взірцеву републіканську конвенцію. Тут студенти представляли делегатів ріжних републіканських організацій, розглядали п'ятформу партії та вибирали кандидатів партії на уряд президента й віцепрезидента Злучених Держав.

Здавалосяб, що все те пуста забавка. Однак чи справді це тільки забавка? Чи не навчається ці молоді люди з таких зборів багато річей, які їм доконче треба знати, якщо вони думають брати практичну участь у такій роботі?

Як то сумнівається, що варта така дискусія, найспитатється себе самого: хто буде краще приготований для конвенції? Чи той, що був на такій „взірцевій“ конвенції, чи інший, що в такій „забаві“ участі не брав?

ЗВІДКИ СТРАХ ПЕРЕД ДИСКУСІЄЮ?

Всетаки не дається заперечити, що є люди, що бояться свобідної дискусії. Проти плану „необмеженого форуму для студентів“ виступили деякі люди й газети. Проти влаштування „зборів Ліги Націй“ та „взірцевої републіканської конвенції“ теж виступали деякі вчителі.

Вони видно схилиються до думки, що для молодих людей краще буде не говорити своїх думок, а приймати без дискусії те, що їм кажуть вчителі.

По за цією порадою є страх, що коли молоді дати свободу дискусувати вільно якусь справу, то тоді молоді під-

далеко наліво, себто набереться найкрайніших, найрадикальніших поглядів, або зовсім розібере всяку дисципліну.

Віденський психолог Альфред Адлер у своїй книжці про виховання дітей на основі свого широкого досвіду приходить до зовсім іншого висновку:

„Встанова самоуправи школярів є дуже помічна. Нам не треба ждати, аж ученики будуть зовсім готові для самоуправи, щоб установити того роду системи самоуправи. Ми можемо дозволити дітям спершу приглядатися, що діється, або виступати з порадами. Як дітям дати повну самоуправу без підготовки, то скоро переконаємося, що вони більше суворі й строгі в своїх карах, ніж їх вчителі, та що вони навіть уміють уживати своїх політичних функцій для добуття особистої догоди й вишости“.

ПОЛЬСЬКО - УКРАЇНЬКА ДИСКУСІЯ.

Як каже Адлер у своїй книжці, самоуправа в школі виховує серед дітей почуття, що ціла школа, себто заряд, учителі й ученики, становлять разом одну цілість.

Читаючи звіт з дискусії про українсько-польські відносини в Польщі, що їх улаштовано при кінці лютого у Львові (подаємо перебіг дискусії за одним львівським щоденником), можна власне зробити закид такій дискусії з українського боку: чи не викличе вона в українських слухачів (а також у читачів звіту з цієї дискусії) вражіння, що українці й поляки становлять разом одну цілість, одну суспільність?

Навіть побіжне прочитання звіту з дискусії переконує читачів, що такої небезпеки нема. Польські бесідники на дискусії виходили з założення, що польська суспільність це одна цілість, а українська — друга. Вони не закривали, що в польсько-українських суперечностях стираються з собою два народи, кождий з окремою ідеологією.

Українські бесідники собі говорили про відносини між поляками й українцями як про відносини двох народів.

Вони навіть не говорили про одну державну суспільність, бо ні одні ні другі не говорили, що польська державна одиниця має навіки вдержатися в такому стані, в якому вона є нині.

Певна річ, що польські бесідники сказали українцям багато приємних річей і, як звичайно, такі приємні річі можуть ослабити напруження національної енергії, але як українці будуть пам'ятати на таку можливість, то цієї небезпеки для них нема.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Іван Німців, співробітник львівського часопису „Новий Час“, Нью-Йорк, Н. Я. — Допише з Дітройту, поміщений у 61 числі „Свободи“, підписаний „В. К.“, відноситься до статті з 27. лютого ч. р., яку поміщено в тижневику „Новий Час“, що виходить в Дітройті. Ця справа не має нічого спільного з часописом „Новий Час“ у Львові. Львівському „Новому Часові“ ніхто не закидав польонофільської лінії, ні цього, щоб він виступав в обороні й інтересі Польщі. Тут була мова тільки про „Новий Час“, видаваний у місті Дітройті, Міш. Тут не може зайти ніяке непорозуміння, бо про цю справу вже розписався й інші газети. І в „Свободі“ вже теж було ближче висловлення.

ВІДОЗВА В СПРАВІ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ У ГАЛИЧИНІ.

Громадянин Михайло Рупач з Сейнт Джансвил, Н. Я., одержав зі свого села Михнівця, повіт Турка, Галичина, листа, в яким описують йому „Новий Борислав“, себто ті нові терени, на яких винайдено нафту. Разом з тим передано на його руки відозву, яку отсе оголошуємо. Звучить вона ось так:

До всієї української суспільності в Америці.

На наших землях сіл: Липя, Бистрого, Михнівця, Лопушанки, Хацова, Лімної і т. д., повіту Турка, відкрито багаті джерела нафти. Земля, зглядом всі ці її багатства, знаходяться виключно в руках наших українських селян. Чужий капітал іде цілою силою здобувати ці скарби. Селяни убогі, тому чужинцям не трудно здобувати ці скарби. Іде також зорганізована акція української суспільності, щоб відбити цей наступ і утриматися на своїх позиціях, себто затримати незмірні скарби своєї землі для себе. Організуються нафтові спілки. І тому є пожаданним, щоб наші люди, котрі мають будьякі свої капітали в Америці, вклали їх якнайскорше в молодий український нафтовий промисл і тим збагачувалися самі, зглядно збагачували український нарід багатствами його землі.

Спілкові акції буде прийматися від української суспільності у всіх можливих висотах. В цих справах належить звертатися до: Земельного Банку Гіпотечного у Львові, вулиця Словацького ч. 14.

За Організаційний Комітет у Михнівці: Василь Смолий, Никола Волошак.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА ТРІВКИ ПІДВАЛИНИ.

Найбільшим прогріхом старої генерації є занедбання на шкільній полі. Оце занедбання Рідної Школи в Америці всі ми відчуваємо дуже болючо, бо бачимо, що наша будучина в Америці загрожена. Вправді маємо такі громади, де є гарна й свідомо молодь. Це там, де були добрі українські школи; а де їх не було, там молодь відтганяється тепер від українського життя. Маємо громади, де навіть молодь перебирає уже весь провід громади у свої руки, але це внімок явища. Назалгал таких громад є дуже малий відсоток. Молодь по більшій частині губиться між чужими і ставиться до наших справ байдужно, а то й неприхильно. Сумне це явище й болюче, але правдиве. І над тим треба нам усім добре застановитися. Ще можна багато вратувати, але щоб таке сталося, треба доброї української школи. Таких шкіль рішучо замало. Є вправді школи при церквах, але з них користає тільки мала частина молоді, бо до цих шкіль ходять головню діти родичів, що мешкають близько церкви. А що діється з іншими дітьми? Чи ми не повинні про них дбати? Чи не повинні дбати про них церковні громади? Тут мусить бути заведена якась реформа, щоб можливо було по місцевостях дати нагоду учитися по українськи якнайбільшому числу нашої молоді. Ті справи порушувало „Обеднання“, але досі не вдалося створити якое постійного проводу для рідношкільної справи. Старші роблять те, що можуть, щоб привчати дітей говорити по українськи. Навіть вживають таких способів, про які згадував на Зізді Українських Націоналістів л. Савчук, наводив такий примір: „Скажи, Іванку, як це називається по українськи, а дістанеш за те п'ять центів“. Ось так просив батько сина.

Жертували: по \$1: І. Ф. Ольховий, Т. Бобченко, М. Розоміло, П. Головач, І. Бдзіль, І. Бещ, Г. Кукі, І. Бурян, І. Попович, О. Кульчицька, М. Кравчук, Я. Воляньский, Д. Шмагала, о. Меренський, Т. Бобченко (на панахиді), М. Шенко; по 50 ц.: Н. Задерський, П. Хміль, А. Пацула, М. Кукі, С. Мельник, М. Чорний, М. Когут, та дрібними датками. Разом з відзначками з церкви зібрано \$69.43. — По покритті коштів переслано Центральному Управу ОДВУ на визвольну боротьбу \$69.68.

За Комітет Свята: Катерина Попович, голова, Аналія Дикан, скарбничка, Розалія Волошин, рек. секр.

— Як живється тепер вашо-му синові, пане Копирчук? — От так, раз він на долі, раз на горі. — Ах так? А чим він займається? — Є при ліфті.

Треба доконче поновити заходи в справі Рідної Школи в Америці в тім напрямі, щоб дати можливість всім нашим дітям вчитися по українськи. Така наука — це підвалини нашого національного існування в Америці.

Г. Туркевич, Сиракуз, Н. Я.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О. Свято Ольги Басараб.

В неділю 9. лютого ч. р., націоналістичної організації Клівленду, а саме: Жіночий відділ ОДВУ ч. 8. ім. О. Басарабової, Червоный Хрест МУН, Чорноморські Січовики, Союз Українок ч. 14, відсвяткували річницю трагічної смерті Ольги Басараб.

В обидвох церквах, греко-католицькій і православної, відправлено панахиди. В католицькій церкві жіноцтво ОДВУ, МУН і Союзу Українок взяло участь в одностроях. Поставлено могили серед церкви і переведено збірку, яка дала \$20.26.

В Українській Народній Домі відбувся святочний концерт, який відкриває святочною промовою голова комітету п. Катерина Попович. Хор під проводом п. Заворського відспівав жалібний марш, М. Ціхольська віддеклямувала „Могила“, а мужеський хор проспівав „За Тебе, Україно“.

о. Меренський виголосив святочну промову про велике й героїське життя покійної Ольги як також згадав про участь українського жіноцтва у визвольній боротьбі. Після того хор відспівав „Журавлі“ і „Шалійте“.

Головний реферат про діяльність та пам'ять Басарабової виголосила організаторка ОДВУ ч. 8. п. К. Любінська. Описав хор гр.-кат. церкви під проводом п. А. Когута відспівав „Чорна ріля“, „Україно“, „Ой та зажурились“, а п. Марія Бойко відспівала сольо „На городі коло броду“, і „У полі жито“. Малій С. Когут деклямував про героїв, а п. А. Труш промовляв по англійськи. П. Марія Розоміло згадувала також в коротких словах про героїство української жінки, що виявилось у варшавському процесі. По хорі, що виконав „Ой у полі верба“, мала М. Попович деклямувала про Данилишину й Біласа. Потім говорива ще п. Р. Лупань від Чорноморської Січі, а малий Славцько Красіцький виголосив вірш. За збірку промовляв К. Попович і добр. Красіцька, яка вернула з краю й бачила гнет поляків. Відспівано накінче „Не поря“.

Жертували: по \$1: І. Ф. Ольховий, Т. Бобченко, М. Розоміло, П. Головач, І. Бдзіль, І. Бещ, Г. Кукі, І. Бурян, І. Попович, О. Кульчицька, М. Кравчук, Я. Воляньский, Д. Шмагала, о. Меренський, Т. Бобченко (на панахиді), М. Шенко; по 50 ц.: Н. Задерський, П. Хміль, А. Пацула, М. Кукі, С. Мельник, М. Чорний, М. Когут, та дрібними датками. Разом з відзначками з церкви зібрано \$69.43. — По покритті коштів переслано Центральному Управу ОДВУ на визвольну боротьбу \$69.68.

За Комітет Свята: Катерина Попович, голова, Аналія Дикан, скарбничка, Розалія Волошин, рек. секр.

— Як живється тепер вашо-му синові, пане Копирчук? — От так, раз він на долі, раз на горі. — Ах так? А чим він займається? — Є при ліфті.

УВАГА! ПЕРТ АМБОУ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ ПРИ СПІВУЧАСТІ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ „БОЯН“

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

У ЧЕШТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

в годині 7-мій ввечір

У ЦЕРКОВНІ ГАЛІ НА СТЕЙТ ВУЛ. У ПЕРТ АМБОУ.

Всіх запрошуємо на те свято.

Комітет.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ

КОНЦЕРТ

„під проводом Мирослава Цицака

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

В ГАЛІ ЛИТОВСЬКІЙ

575 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок точно в годині 8:15 ввечір.

Концерт улаштується на дохід будови Українського Народного Дому в Рочестер, Н. Я.

Запрошуємо всіх громадян рочестерської громади численно прийти на цей концерт.

УВАГА! НЮ БРИТЕН, КОНН! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

ДЕНЬ БАТЬКА ТАРАСА

В годині 9-ій рано церковні Богослуження, в годині 7-ій ввечір НА ЦЕРКОВНІ САЛІ, WINTER & CLARK STREETS

буде виставлена драма-опера Тараса Шевченка в трох діях з ВЕЧЕРНИЦЯМИ П. Нішінського

„НАЗАР СТОДОЛЯ“

Після вистави короткий

„ПОМИНАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ“

Вступ на сал 50 та 35 ц., для дітей 15 ц.

Увага: Позамісцевим гостям, котрі не знають іще наших звичаїв, подаємо до відома, що всі підприємства нашого хору починаються точно на означений час. — Комітет Хору.

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ, І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ, при участі товариств, церковного хору Боян і Української Банди

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В 75-ті РОКОВИНИ СМЕРТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, WOONSOCKET, R. I.

Початок в годині 4-тій пополудні. — Вступ 25 ц., діти 10 ц.

Всіх Українців запрошуємо на це свято. Разом поклонимось безсмертному Кобзареві. — Слава Україні!

ЗА УРЯД ЦЕРКОВНОЇ ДРОМАГИ:

П. Ходоровський, прес.; П. Стойко, скарбник; Ол. Косюк, писар.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ ПАСЕЙКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

СТАРАННЯМ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРОХІ ІМ. СВ. О. НИКОЛАЯ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 РОКУ

В САЛІ ПРИ 212 PRESIDENT STREET, PASSAIC, N. J.

В ЧЕШТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Початок точно в годині 7:30 ввечір. — Вступ 25 центів.

Частина чистого доходу призначена на Рідну Школу в краю.

В програмі концерту будуть: пролуцаї мішаного хору ім. Кошиця під дрігентурою п. С. ГРАБАРЯ, музику на п'ять і мандолин виконають панни О. І. ГАНЬОШИН, Святочну промову про Т. ШЕВЧЕНКА виголосить ред. М-р В. ДУШНИК з Нью-Йорку.

Промією усьо українське громадянство Пасейку й околиць взяти численно участь в святі. — Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІ І СИЛАМИ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРСН) 1936 Р.

буде відігране дуже гарне та поучаче представлення

УЧИТЕЛЬ

комедія в 3-ох діях, Івана Франка. — Режисер П. Буката.

В СІЧОВІЙ ГАЛІ, 229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок 7:30 ввечір. — Вступ 35 і 15 центів.

Запрошуємо місцевих і доколичних українців прийти численно на це гарне та поучаче представлення.

Комітет Укр. Прав. Церкви.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ, МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТЬСЯ при кожній нагоді Вашої у.нас приявности.

ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Денис Гула й Ілія Гузар, РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МІЛВЛІ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, віл. 347, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в годині 2-тій пополудні, в галі церкві св. Іоанна. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: П. Прохорчик, кас. Г. Тимий, секр.

ПЕРТ АМБОУ, Н. ДЖ. Місечні збори Бр. св. О. Николая, віл. 104, відбуваються в неділю, 22 березня, в годині 3-тій пополудні, в Народній Домі за адресою: 1111 1-й авеню. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

АСТОРИЯ, Л. АР. Бр. св. О. Николая, віл. 5, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 21 березня, в годині 7:30 ввечір, в галі церковній Нар. Дому, 20-19 — 24 Еван. Обов'язком кожного члена є прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, віл. 83, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в годині 1-шій пополудні, в галі У. А. Горюжан, 847 Н. Франклин вул. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Повідомляємо всіх членів віл. 14, що місячні збори відбуваються в суботу, 21 березня, в годині 7-мій ввечір, в галі церковній св. Іоанна. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

СПРІНГ ВЕЛД, Н. Я. Тов. Просвіта, віл. 16, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в годині 3-тій пополудні, в галі Тов. Просвіти, Пасейку, 30-й авеню. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, віл. 277, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в галі Українського Гортанського Клубу, в годині 2-тій пополудні. Кождий член обов'язково має прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Просимо батьків вислати свої діти в риди У. Н. Союзу. — М. Курко, прес.; І. Нестерук, кас.; П. Курко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Я. Бр. св. Володимира, віл. 130, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 21 березня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вулиця. Обов'язком кожного члена є прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, віл. 97, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в галі церковній св. Іоанна. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестринство Любові, віл. 177, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в галі церковній св. Іоанна. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

КАРТРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, віл. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 21 березня, в галі церковній св. Іоанна. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Успенія Прс. Богородиці, віл. 123, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 22 березня, в галі церковній св. Іоанна. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо справу до полагодження. Догучити членів напоминачо, щоб прийшли в виряді. Прес.: І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

У поїзді. — Може хто з панів має коня? Скоро!... Одна пані зімліла! Пасажири поспішно витягають фляшки, згаданий пан вибирає найбільшу, добре собі з неї потягає й каже: — Вже мені перейшло!... Не може глядіти на зімлілу жінку!

